

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
Particulari. 1 an 6 luni
500 250
Autorități, bănci și întreprinderi in-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații em-patrat Lei 5.

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

Datoria de azi a negușterilor și industriașilor

Alegerile dela Camerele de Comerț se apropie și vor fi nu fără oarecari emoții și surprize. Înțelegătorii ai interese or lor, negușterii și industriașii au știut, aproape pretutindena în țară, să pătrundă însemnătatea momentului și să strângă rândurile, pentru a da la conducerea Camerelor elemente vrednice de muncă și inițiativă. Faptul este îmbucurător, pentru că în el se vedește încăodată superioritatea morală și intelectuală, care dă caracteristică acestui corp luminat al societății noastre.

Dar se pare că, cu toate acestea, de ceace face mizeria vieții noastre publice, nu am scăpat încă. Măruntele speculațiuni politice, cu tradiționalele trageri de sfori, cu inevitabilele provocări prin teroare și samavolnicie, cu întreaga lor atmosferă de unsuroasă scădere morală, nu s'au potolit în fața acțiunii, aproape unanimă, a comercianților și industriașilor uniți spre a-și apăra cu demnitate prestigiul.

Ceeace s'a petrecut în alegerile pentru Camerele agricole, tinde să se repete și cu prilejul alegerilor pentru Camerele de Comerț. Ambiții bolnave și patimi politice colaborează pentru a turbura seninătatea alegeților, în cari nu poate fi vorba nici de ambiții personale și nici de politică.

Intențiunea partidului liberal de a sugruma, la Cluj și aiurea, voința masselor de alegători ai Camerelor de Comerț, nu este o simplă glumă. Folosindu-se de un articol din legea de ei făurită, liberalii vor obține ca jumătate din numărul eligibil al consiliilor de administrație al Camerelor de Comerț să fie numit de guvern. Aceasta este ușor de înțeles unde poate să ducă. Partidul liberal își va face majorități pretutindena, înstăpânind la conducerea Camerelor de Comerț, nu pe cei mai vrednici reprezentanți ai comerțului și ai industriei, ci pe cei mai devotați membri ai organizațiilor liberale.

Camerele de Comerț sunt astfel amenințate să devină oficii ale cluburilor liberale. Intreaga viață economică, lăsată în grija acestor Camere, e lesne de înțeles că va trebui să pulseze, nu în conformitate cu interesele și aspirațiile ei proprii, ci potrivit scopurilor politice ale partidului liberal.

Ori, tocmai acest lucru trebuie împiedecat, indiferent dacă azi vine din partea partidului liberal și mâine veni de la alt par id. La conducerea Camerelor de Comerț politica de orice nuanță, n'are ce căuta. Camerele de Comerț sunt instituții menite să stea exclusiv în slujba vieții comerciale și industriale a țării. Prin

urmare, conducerea acestora trebuia să revină numai comercianților și industriașilor, pentru că numai aceștia vor ști să respecte instituția și să dea cuvenită atenția problemelor date în rezolvirea și păstrarea Camerelor de Comerț.

În fața tentativelor de acaparare politică ale partidului liberal astăzi, ale altor partide mâine, negușterii și industriașii trebuie să alcătuiască un bloc de granit, de care să se frângă orice cerbicie dinafară. Negușterii trebuie să lupte pentru a fi lasate libere alegerile, care singure pot da garanția că la conducerea Camerelor de Comerț vor pătrunde oameni cu tragere de inimă pentru nevoile vieții economice și cu pricepere pentru a le apăra.

Inceputul făcut atât de frumos la întocmirea listilor de candidare, unde armonia cea mai deplină a dus la o colaborare frățească între români și minorități, trebuie să fie desăvârșit prin lupta contra oricărui amestec politic la alegerile pentru consiliile de administrație ale Camerelor de Comerț. Și triumful va fi desigur al negușterilor și comercianților uniți.

Termenul alegerilor dela Camerele de comerț

Camerele de comerț din țară au fixat pentru alegerile ce vor avea loc cu începerea din luna viitoare câte două termene de votare pentru fiecare oraș.

Iată ordinea zilelor de vot: București 13 sau 20 Septembrie. Iași 30 Septembrie sau 4 Octombrie. Ismail 20—27 Septembrie, Bacău 18—25 Octombrie, Durostor 20—27 Septembrie, Tulcea 20—27 Sept., Brăila 4—11 Sept., Cluj 10—20 Sept., Constanța 13—20 Sept., Craiova 13—20 Sept., Giurgiu 15—27 Sept., Cerreț 12—18 Sept., Oradea-Mare 20—26 Sept., Brașov 20—27 Sept., Făcșani 22—27 Sept., T. Măgurele 20—27 Sept., Căpâna-Albă 20—27 Sept., Căpâna 20—27 Sept., Giurgiu 20—27 Sept., T. Severin 22—27 Sept., Bârlad 22—27 Sept., Botoșani 13—20 Sept., Deva 10 Sept., Tg.-Mureș 20—27 Sept., Vaslui 20—27 Sept., Ploiești 6—18 Sept. și Pitești 24—26 Sept., Timișoara 23—30 Sept. a. c.

— Primăria orașului Cluj publică concurs pentru ocuparea postului de director al uzinelor electrice a orașului, deținut actualmente de d. inginer Vasile Roată, a cărui delegație expiră.

O mare primejdie națională

— Scad transporturile pe căile ferate —

Se poate spune, fără nici o exagerare, că activitatea vieții economice din orice țară se măsoară cu numărul vagoanelor de marfă, care circulă pe căile ferate. Cea mai bogată națiune de pe pământ e în realitate o națiune săracă, dacă produsele sale nu sunt în stare să circule cu ușurință din coace și dincolo de graniță.

România a rămas ani îndelungați în această situație. Cauzele acestei stări de lucruri sunt cunoscute. Războiul, și mai cu seamă ocupația germană din Muntenia, au dezorganizat complet transporturile pe căile noastre ferate, lăsându-ne fără vagoane și fără locomotive. A fost nevoie de sforțări uriașe și de cheltuieli enorme, — dovadă cunoscutul contract Brutiin, — pentru a face față celor mai elementare cerințe de transport. Inceput cu încetul, circulația s'a apropiat de normal, și cel puțin în ceace privește trenurile de călători dacă n'am ajuns încă nici pe departe la confortul dinainte de 1914, cel puțin s'a înlăturat îngrozitoarele aglomerații de acum trei sau patru ani. În această privință mergem destul de repede spre normalizare.

Cu totul altfel se prezintă statistica trenurilor de marfă. Cu durere trebuie să constatăm, că transporturile, în loc să crească din an în an, pe măsură ce se aduc îmbunătățiri în gospodăria căilor ferate, dimpotrivă sunt în vădită și îngrijitoare scădere.

Câteva cifre sunt deajuns pentru a ilustra trista situație. Ziarul *Argus* a publicat zilele trecute un tablou sinoptic despre încărcările de vagoane de mărfuri pe primele șapte luni ale anilor 1924 și 1925. Ei bine, ce zărim în acest tablou?

E drept, că în luna Ianuarie 1924 s'a transportat un număr de abia 71.652 vagoane, cu o medie zilnică de 2.311, în vreme ce în aceeași lună a anului 1925 s'au transportat 126.179 vagoane, cu o medie zilnică de 4.070 vagoane, ceeace reprezintă, dela un an la altul, un spor de 70 la sută în favoarea anului în curs. Dar acest progres se oprește aci. Căci, dacă vom compara datele celor din urmă trei luni cuprinse în tablou: Mai, Iunie și Iulie, vom vedea că am dat simțitor înapoi.

Astfel în luna Mai 1924 s'au transportat pe Căile Ferate un număr de 124.440 vagoane, cu o medie zilnică de 4.111 vagoane, în vreme ce în aceeași lună a anului 1925 nu s'au mai transportat decât 119.058 vagoane, adică o medie zilnică 3.738 vagoane. În sfârșit, în luna Iulie 1924 s'au transportat 143.692 vagoane, adică 4.635 vagoane pe zi, pe când în aceeași lună a anului 1925 nu s'au

transportat decât 119.738 vagoane, adică 3.862 vagoane pe zi. Deci, o scădere de 20%. Și aceasta în luna Iulie, când transporturile de cereale au început, și când vagoanele sunt cerute cu mai multă stăruință decât oricând!

Această stare de lucruri, fără îndoială, e cât se poate de îngrijitoare. Ea se datorește faptului, că Ministerul de Finanțe refuză să dea sumele necesare pentru repararea vagoanelor și locomotivele căilor ferate. Și ceeace este mai grav, — spun specialiștii, — conducătorii căilor ferate, cari au în mână soarta vieții noastre economice, în dorința lor de a face față numeroasele cereri din partea comercianților și producătorilor, dau o întrebuintă maximă vagoanelor și locomotivelor. Din această cauză, stricăciunile sunt tot mai dese, în vreme ce reparațiile stagnează.

Nu e nici o mirare, deci, dacă parcul nostru de vagoane și locomotive scade din zi în zi și din an în an. În loc să mergem înainte, năzuind spre satisfacerea integrală, — și fără bacșișuri! — a tuturor nevoilor de transport, am început să dăm înapoi. Și grăul așteptă în hambare, și lemnele putrezesc prin gări, și mărfurile nu mai sosesc...

E o mare primejdie națională, de care puțin își dau seama, se vede.

Transportul fructelor proaspete pe C. F. R.

Se aduce la cunoștință generală că fructele proaspete, predate cu mare iuțeală în orice cantitate, se pot expedia cu trenuri de persoane sau mixte, în limita tonajului, taxându-se ca mare iuțeală.

Afară de aceasta coletele izolate ca fructe proaspete, până la greutate de 50 kgr. se pot preda spre expediere la trenurile de persoane cu timbre de francare pentru articole alimentare cu taxe destul de reduse.

„Casa de Păstrare Gherla-Cheuchis și Jur“ din Gherla, se autorizează funcționarea și sporul de capital.

„Banca Generală Economică“ S. P. A. din Șimleul-Silvaniei, se aprobă sporul de capital.

„Banca Populară“ S. A. din Tomnatic, se aprobă sporul de capital.

„Grănicerul Bănățean“ S. A. din Mehadia, se autorizează funcționarea și sporul de capital.

Alegerile dela Camera de Comerț

Înțelegerea dintre fruntașii vieții noastre economice. — Intocmirea unei liste comune prezentată de Sfatul Negustoresc și Uniunea industrială. — Importanța deosebită a acestei hotărâri

După cum am anunțat la timp, în unele cercuri comerciale se făcuseră mari eforturi pentru a se întocmi o singură listă pentru alegerea consiliului de administrație al Camerei de Comerț din Cluj. În situația în care ne găsim acum două săptămâni ideea părea irealizabilă. Deosebirile de vederi erau așa de mari, adversitățile atât de profunde, încât nu credeam că se pot obține concesivnele reciproce, cari să ducă la armonizarea curentelor din sânul negustoriei clujane.

Lucrul totuși a fost posibil. După o serie de consfătuiri, cei mai vrednici fruntași ai vieții comerciale din Cluj au ajuns la convingerea că mult mai utilă este o acțiune comună, decât o desbinare. Acțiunea în acest scop este definitiv hotărâtă. Într-o ședință care a avut loc Miercuri după prânz la Sfatul Negustoresc, între conducătorii Camerei de Comerț, ai Sfatului Negustoresc și ai Reuniunii meseriașilor și comercianților români s'a stabilit ca Sfatul Negustoresc să prezinte o listă, în care să fie reprezentate toate categoriile și asociațiunile negustorești. La această consfătuire au participat dnii ing. I. F. Negruțiu, actualul președinte al Camerei de Comerț, Richard Tuffli, președintele Sfatului Negustoresc, Somogy, vicepreședintele Sfatului Negustoresc, Sever Pop, vicepreședintele Camerei de Comerț și membru al Reuniunii, Romanovici secretarul general al Sfatului Negustoresc, Rozsa, Viorel Fodor, I Jilescu, Iacob Sewartz și alții.

Chestiunea compunerii viitorului consiliu de administrație al Camerei a fost examinată cu multă atenție, avându-se în vedere că de felul cum se va compune acest consiliu depinde prosperitatea Camerei în viitor. Camera de Comerț din Cluj, conform noii legi de organizare a Camerelor de Comerț va fi centrala regională a Camerelor de Comerț, din Ardeal. Este necesar ca în consiliul de administrație al ei să se aleagă tot ceea ce Ardealul industrial și comercial are mai distins. Ori, o alegere, în actualele împrejurări poate aduce surprize neplăcute pentru prestigiul comerțului și al industriei Ardealului, și de aceea, conducătorii comerțului pe deoparte, iar de

altă parte conducătorii industriei, au hotărât să alcătuiască liste unice, cari să corespundă și cerințelor vremii și dorințelor unanime ale tuturor comercianților și industriașilor.

Chestiunea alegerii dela Camera de Comerț din Cluj pare astfel tranșată. Prezentându-se o singură listă cu asentimentul majorității membrilor Camerei, se va înlătura orice luptă și deci se va evita orice încercare de a se sdrobi armonia în sânul Camerei.

Hotărârea luată la consfătuirea de Miercuri, va fi definitivă abia Duminică, după ce negustorii convoacați în întrunirea dela Sfatul Negustoresc, se vor pronunța asupra ei. După câte am putut afla ambele

liste, a Sfatului Negustoresc pentru secția comercială și a Uniunii industriale pentru secția industrială, vor alcătui o singură listă, având pe dl ing. I. F. Negruțiu ca președinte.

În rezolvarea acestei chestiuni, atât conducătorii Sfatului Negustoresc, cât și ai Uniunii industriașilor au dovedit multă înțelegere și tact, făcând concesivne importante pentru armonizarea deosebirilor de vederi și satisfacerea ambițiunilor. Și pentru aceasta onoare lor, dovedind că mai presus de orice pasiuni și ambiții, bune sau rele, ei știu să aprecieze situația și să lucreze numai pentru binele comerțului și industriei.

C. I. Radu

De ce se scumpește viața?

Câteva aprederi privind ultimele numele indicii

Ultimele numere indicii ne arată o nouă scumpire a vieții. Aceasta o simțiam și fără calculul minuțios al statisticeii. Toate se scumpește de pe o zi pe alta, parcă întreaga noastră viață economică e împinsă pe o pantă, unde nu-și poate găsi un reazim să se oprească din rostogolire.

Din datele statistice ale prețurilor pe ultimele trei luni rezultă o urcare în medie generală de 46 ori față de prețurile din 1916. Media este îndulcită de scăderi simțitoare la grâu, porumb, făinuri și pâine, dar sunt articole unde procentul trece cu mult peste medie. Disproporția aceasta este mult grăitoare. Sunt articole cari au o tendință permanentă de urcare, în deosebi articolele de îmbrăcăminte și întreținere. Între acestea lemnele se mențin la prețul cel mai scăzut egal cu prețul pe care îl aveau și în 1923, pe când petrolul atinge cea mai mare urcare, de 3 ori mai mare ca în 1923 și de 62.5 mai mare ca în 1916. La articolele de îmbrăcăminte numai așa își menține prețurile din 1923, de 24 ori mai mare ca în 1916. Celelalte articole de îmbrăcăminte sunt în continuă urcare, realizând urcări între 37.5 și 87.5 ori mai mari ca 1916. La articolele alimentare numai zahărul se menține aproape de prețurile din 1916, celelalte articole merg urcându-se până la 80 de ori (fasolea) față de prețurile din 1916.

Urcările la articolele alimentare produse în țară se explică prin micșorarea producției. În 1924 producția noastră agricolă fiind deficitară, grânele și pâinea au înregistrat către sfârșitul stocului consumabil urcări până la 96 de ori față de 1916 și aproape de 5 ori față de 1923. Noua producție fiind abundentă, grânele și pâinea realizează puternice scăderi de prețuri. Acest fenomen ar trebui să ne fie un indiciu de viitor, în-

treaga noastră atenție concentrându-se asupra sporirii producției.

Urcările înregistrate la articolele de îmbrăcăminte și întreținere sunt provocate de alte cauze. Pe deoparte nestabilitatea valutei noastre, pe de altă parte politica noastră economică, fac cu tot imposibilă o normalizare relativă a vieții economice. Variațiunile valutare ne cauzează mari pagube. Negustorii nu se încumetă a face comenzi mari în străinătate, pentru că se știu veșnic expuși la surprize. De aceea se fac numai cumpărături de stocuri mici, deci mai scumpe. În al doilea rând nesiguranța dispozițiunilor vamale și de transport, contribuie într-o largă măsură la scumpirea vieții. Iar pe deasupra acestora, asuprirea comerțului prin impozite insuportabile, este cea mai mare calamitate.

Având a lupta cu atâtea greutăți sporite din zi în zi, este fatal ca negustorii să-și caute un mijloc de susținere, pe care nu-l pot afla decât în scumpirea prețurilor. Astfel statul este cel dintâi factor al acestei scumpiri.

Și mai este o chestiune, care ne ține cu mânele legate și nu ne permite să acționăm pentru normalizarea vieții economice. Constrâns de nevoile sale imediate și, în unele cazuri, de interese particulare profitnice intereselor generale, statul presează asupra diversilor factori economici și îi sugrumă. Este tipic în această privință cazul petrecut în primăvară, când, pentru a fi pe placul proprietarilor, guvernul a lăsat localurile de prăvălie la liberă tranșă, dar nu a lăsat liber comerțul. De aici a rezultat o întreagă serie de neplăceri, cari numai spre binele economiei naționale nu au putut fi.

Prin urmare, rezumând pentru a ajunge la o normalizare relativă a

Măsuri pentru electrificarea țării

Ministerul de industrie și comerț a dat o decizie prin care institue o nouă comisiune însărcinată cu alcătuirea programului general de producere și distribuția energiei din țară.

Comisiunea se compune din dnii N. Vasilescu-Carpen, inginer inspector general, directorul școlii Politehnice din București; G. C. Păianu, subsecretar de stat la ministerul agriculturii și domeniilor; Dr. Dragomir Hurmuzescu; ing. șef Ștefănescu Radu; Ilie Radu, inginer inspector general președintele consiliului tehnic superior; profesor L. Marzec directorul inst. geologic; directorul general C. F. R. sau unui din subdirectorii generali; C. Bușilă inginer electrician, profesor la Politehnică; profesor dr. I. N. Angheliescu, secretar general al ministerului de industrie și comerț; N. V. Teodorescu inginer inspector general, directorul general al societății Petroșeni; inginer C. Budeanu; inginer S. Daschler; inginer I. Gheorghiu; I. Vardala inginer inspector general, director general al serviciului comunicațiilor pe apă; V. Bruckner, inginer inspector general, directorul serviciului pentru construcțiuni de poduri C. F. R.; D. Leonida inginer electrician, profesor la școala Politehnică din Timișoara; C. Moțaș dr. inginer de mine; R. Opreanu, inginer inspector general, director general al apelor din ministerul lucrărilor publice; V. Alimănișeanu, inginer de mine; Pompiliu Nicolau inginer electrician, profesor la școala Politehnică din Timișoara; inginer I. Buruiană, director general al valorificării bunurilor Statului și energiei din ministerul industriei și comerțului. Inginer I. G. Marinescu și ing. I. Fundățeanu, directori în direcțiunea energiei din ministerul industriei și comerțului și inginer Sofan, dela Institutul Geologic al Statului, vor îndeplini funcțiunea de secretari ai acestei comisiuni.

Comisiunea de mai sus va putea fi completată cu unul sau mai mulți specialiști străini din țările ce au executat deja lucrări de electrificare în special mari uzine hidroelectrice

Serbarea muncitorilor grafici

— **Uniunea Muncitorilor Grafici din Cluj aranjează Sâmbătă 12 Septembrie în localul Muncitorilor constructori din Str. Văii 7, o serată urmată de dans.**

vieții economice este necesar în primul rând să sporim la maximum producția internă, să stabilim valoarea, să ne fixăm o politică vamală și de transporturi după norme fixe și bine cunoscute, să renunțăm la sporuri bugetare prin sugrumarea comerțului și a industriei, și să lăsăm liber jocul concurenței comerciale. Și atunci toate vor fi în ordine, viața nu se va mai scumpești cu sporuri enorme de la lună la lună, iar virtuțile noastre economice se vor putea manifesta în voie.

Dr. V. B.

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai CLUJ, Piața Unirii 9 buni!

O vizită la „Industria lemnului Czesler, Korniss & Comp.“ din Arad

Ce poate realiza o conducere bine pricepută?

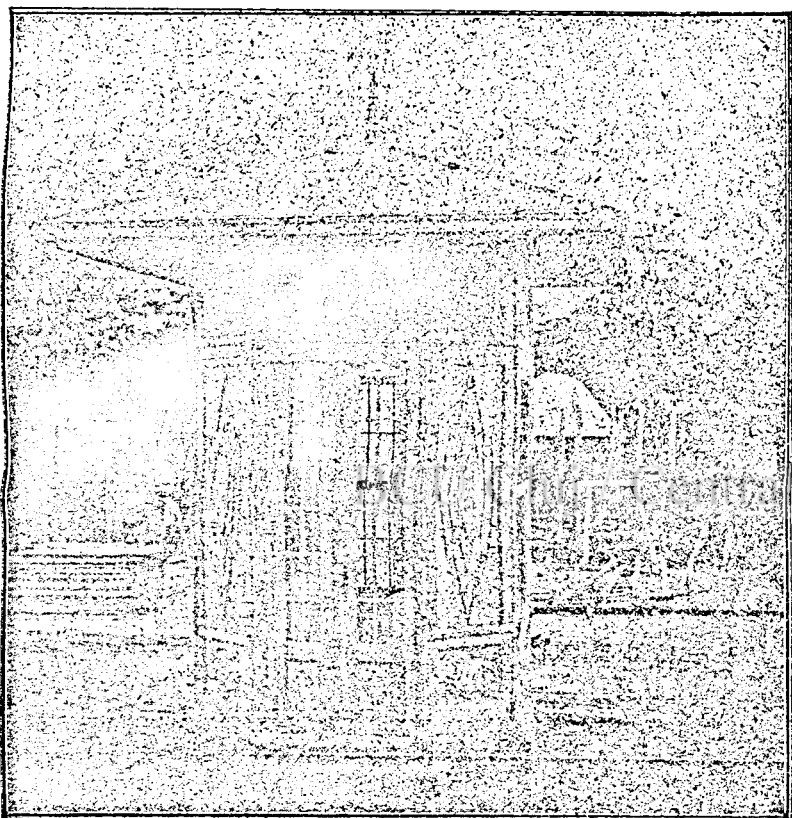
Una din cele mai frumoase expoziții de la Târgul de Mostre din Arad a fost aceea a soc. »Industria lemnului, Czesler, Korniss & Comp.« din Arad, care a avut un admirabil pavilion construit din parchete produse de fabrica de parchete a firmei. Frumusețea execuției de mare gust artistic, precum și trăinicia materialului întrebuițat ni-a frapat dela început și am căutat să cunoaștem mai bine această fabrică.

„Industria lemnului, Czesler, Korniss & Comp.“ a fost fondată de către proprietarii ei de azi, frații Edmund, Teodor și Armin Korniss din Arad, în anul 1920. E deci o întreprindere nouă, utilată cu cele mai moderne mașini pentru prelucrarea lemnului, dar cu atâta mai mare este meritul conducătorilor ei,

cu cât întreprinderea produce astăzi parchete de stejar și fag de prima calitate, ceace i-a creiat un renume binemeritat, atât în țară cât și în străinătate.

Progresul făcut în cei cinci ani decând fabrica de parchete a firmei »Industria lemnului, Czesler, Korniss & Comp.« funcționează este în adevăr vrednic de admirat și dovedește că la conducerea firmei stă o minte bine înzestrată și o voință fără seamăn.

Fabrica de cherestea a firmei are șase gateri moderne și prelucrează tot felul de materiale lemnoase, precum sunt cherestea de brad, lemnele de construcții, lemn cioplit etc. »Industria lemnului, Czesler, Korniss & Comp.« posedă imense păduri proprii la Toplița Română și Ro-

toșmea, pe cari le exploatează rațional pentru a-și procura materialul brut necesar ambelor fabrici.

Atât fabrica de cherestea cât și cea de parchete, prin calitatea produselor lor foarte căutate pentru solidaritatea lor, cât și effinătatea lor, se bucură de un bun renume. Comenzile sunt numeroase pentru că publicul știe să aprecieze avantajele, pe cari le oferă produsele acestor fabrici, asupra produselor similare.

Întreprinderea este condusă după cele mai moderne principii. Cunoștințele practice ale conducătorilor, — în special ale dlui Armin Korniss, care este conducătorul fabricelor — au asigurat întreprinderii o clientelă numeroasă în Ardeal, vechiul regat, Basarabia și în străinătate.

Fabricile sunt situate în Arad pe un teren de 16 jugăre cadastrale. Tot acolo se află și locuințele muncitorilor, admirabil amenajate pentru a oferi acestor modești colaboratori ai întreprinderii adăposturi confortabile și odihnitoare. Locuințele muncitorilor sunt cea mai bună dovadă despre modul cum conducă-

torii »Industriei lemnului Czesler, Korniss & Komp.« înțeleg să dea vieții noastre publice un important factor economic.

Vizitând instalațiunile fabricelor de cherestea și parchete ale acestei întreprinderi rămâi încântat de frumusețea și utilitatea lor tehnică. Cu deosebire e de admirat camera în care se usucă, după cel mai nou și ingenios sistem, parchetele.

»Industria lemnului, Czesler, Korniss & Comp.« a luat parte la Târgul de Mostre dela Arad cu un pavilion, construit din parchete, cu părțile din lemn de molift și pardoseala și plafonul din parchete de stejar. În felul acesta produsele fabricelor s'au dovedit de o mare soliditate.

Pavilionul acesta este de vânzare și se poate vedea la fabrică în Arad, Str. Vânătorilor.

Înceind aceste rânduri nu ne putem opri de a nu aduce laude direcțiunii »Industriei lemnului, Czesler, Korniss & Comp.«, cari au știut să ridice la un așa de mare prestigiu întreprinderea, pe care o conduce.

Instalarea și folosința stațiilor și posturilor radio-electrice pentru particulari

Cum se obțin autorizările pentru instalarea și funcționarea posturilor

Monitorul Oficial publică regulamentul pentru instalarea și folosința stațiilor și posturilor radio-electrice.

Capitolul V. al acestei regulamente se ocupă de modul cum se obțin autorizările pentru instalarea și funcționarea posturilor de către particulari.

Dăm mai jos articolele principale din acest capitol:

Ce acte sunt necesare

Art. 21. (Art. 8 lege). — Pentru ca o persoană particulară să-și poată instala și folosi un post radio-electric în condițiunile prevăzute în acest regulament, trebuie să adreseze o cerere direcțiunii generale P. T. T. în care să arate exact scopul pentru care solicită postul și să anexeze următoarele acte:

1. Dovada de cetățenie și etate.
2. Dovada de bună conduită în societate.
3. Un formular tip de angajament (anexa 1) întocmit de direcțiunea generală P. T. T. și prin care solicitatorul să-și ia obligațiunea de a nu întrebuița postul decât numai în scopul pentru care cere înființarea.
4. La nevoie o schiță exactă a întregii instalațiuni însoțită de toate amănuntele referitoare la felul instalațiuni.

Art. 22 (Art. 9 lege). — Cererile pentru instalarea posturilor radio-electrice particulare vor fi examinate de către o comisiune instituită pe lângă direcțiunea generală P. T. T. compusă din câte un delegat al direcțiunii generale P. T. T., al marelui stat major, al ministerului de interne și al unei asociațiuni de radio telefonie recunoscută de stat care își va da avizul asupra fiecărei cereri în parte.

În cazul când sunt mai multe asociațiuni speciale de radio telefonie recunoscută de Stat, acestea vor delega o persoană care să le reprezinte în comisiune.

Pentru străini

Art. 23 (Art. 9 lege). — Pentru aprobarea cererilor de instalare de posturi de recepțiune radio-telefonice ale supușilor străini este absolut necesar votul afirmativ al delegatului ministerului de interne.

Ce aparate sunt admise

Art. 24 (Art. 9 lege). — După aprobarea cererilor de instalare, solicitatorul postului își va putea face instalația dacă aparatele de cari se servește sunt de tipul celor aprobate, iar în caz contrariu va trebui să le depună spre verificare biroului special tehnic din direcțiunea generală P. T. T.

Cum se dau autorizările

Art. 25 (Art. 10 lege). — Autorizările pentru instalarea și folosirea posturilor de emisiune prevăzute la art. 5 al a, b, și d, precum și pentru posturile de recepțiune cu caracter public, prevăzute la art. 9 al. a, se dau de către ministerul comunicațiilor în urma propunerii direcțiunii generale P. T. T. și pe baza avizului comisiunii prevăzută la art. 25.

Art. 26 (Art. 10 lege). — Autorizările pentru instalarea posturilor de recepție particulară prevăzute la art. 9 al. b, și c, se dau de către direcțiunea generală P. T. T. de asemenea după avizul comisiunii și pe baza referatului biroului special de control tehnic însărcinat cu controlul aparatelor.

Art. 27 (Art. 11 lege). — Toate autorizațiunile pentru instalarea și funcționarea posturilor radio-electrice particulare emițătoare și receptoare afară de cele acordate societății de difuziune se dau pentru timp de un an cu dreptul de prelungire dacă nici un motiv de nici un ordin nu se opune.

Direcțiunea generală P. T. T. este în drept a cere înlocuirea unui anumit sistem de aparate când acestea ar împiedica serviciul public normal.

Instalarea aparatelor

Art. 28. (Art. 12 lege). — Lucrările de instalarea posturilor prevăzute cu antene se vor face de către solicitatorii posturilor prin instalații speciali autorizați iar a posturilor cu cadru se vor putea face chiar de către solicitatori.

Lucrările de instalare nu vor putea începe mai înainte de obținerea autorizațiunii cuvenite.

Direcțiunea generală P. T. T. își rezervă dreptul de a verifica oricând va crede de cuviință întreaga instalațiune a posturilor de emisiune; de asemeni va putea verifica din când în când și posturile de recepțiune spre a se convinge dacă proprietarii acestora se conformă prezentului regulament.

Diverse

Art. 37. (Art. 14 lege). — Solicitatorii posturilor sunt liberi să-și aleagă orice fel de aparate din cele autorizate de către direcțiunea generală P. T. T.

Art. 38 (Art. 14 lege). — Mutările de posturi dintr'un imobil în altul în aceeași localitate sau într'o localitate diferită în interiorul țării se fac numai cu aprobarea direcțiunii generale P. T. T.

Art. 39 (Art. 14 lege). — Acordarea dreptului de funcționare pentru un post radio-electric este personal și nu constituie nici un privilegiu pentru proprietarul postului sau al imobilului unde este instalat.

Art. 40 (Art. 14 lege). — Dreptul de folosință al unui post radio-electric nu poate fi cesionat, decât pe baza unei aprobări a direcțiunii generale P. T. T. cu păstrarea tuturor dispozițiunilor prezentului regulament.

Art. 42 (Art. 15 lege). — Pentru verificarea aparatelor direcțiunii generale P. T. T. va percepe o taxă inițială de verificare și control, fixată de ministerul comunicațiilor cu aprobarea consiliului de miniștri.

Art. 43 (Art. 16 lege). — Taxele prevăzute la art. 42 se vor stabili prin tarifele speciale întocmite de direcțiunea generală P. T. T. și aprobate de consiliul de miniștri.

Au sosit stofe de haine pentru toamnă la

M. Neumann

CLUJ
Piața Unirii 14.

Tichia de mărgăritar a chelului sau coșulețele pentru rămășițele al orașului

De câteva zile se pot vedea pe străzile Clujului aninate de fiecare felinar, elegante coșulețe din împletitură de sârmă azurie. E o adevărată desfătare să privești coșulețele pentru gunoii goale și străzile pline de toate murdăriile. Căci nu știm ce s'a petrecut în mintea consilierilor comunali, când li-a răsărit ideea de a înzestra orașul cu acest sistem civilizată de a menține curățenia străzilor; dar este neîndoios că începutul nu de la coșulețe pentru rămășițe trebuia făcut.

Inovația primăriei ne reamintește povestea chelului, care nu mai doria decât o tichie de mărgăritar pentru prețioasa-i tidvă ravagiată. Orașul acesta lipsit de piețe de alimente curate și modern amenajate, lipsit de apă și de lumină suficientă lipsit de closete publice, cu străzile năpădite de tină și praf, cu parcurile publice devastate, cu un serviciu de gunoie mai mult decât primitiv, coșulețele pentru rămășițe îi trebuia? Nu s'a gândit oare onoratul nostru consiliu comunal că este ridicol, grotesc de ridicol și negospodăresc, să cheltuiască atâta amar de bani pentru o investiție care este un lux când trebuințele elementare de igienă publică nu sunt îndeplinite? Nu s'a gândit oare că psihologicește publicul e îndemnat să prefere murdăria permanentă a străzilor, pentru aruncarea rămășițelor, decât să folosească elegantele coșulețe de sârmă azurie, care stau în contrast puternic cu deplorabila stare de lucruri încunjurătoare?

Ni se spune că înzestrarea orașului cu aceste coșulețe pentru rămășițe a costat bani grei. Consiliul comunal s'a lăsat greu convins de utilitatea acestei inovații și știm ce înseamnă aceasta, mai ales când pentru furnitură nu s'a făcut licitația publică prescrisă de legi.

Și câte nu s'ar fi putut cârpi, din lipsurile gospodăriei comunale, cu acești bani! Pentru amplificarea uzinei electrice primăria n'are bani și ne impune ilegal la un spor de 66%; dar găsește bani pentru inutilele coșulețe de gunoie. Pentru majorarea presiunii apei, de stau etajele pline de putoarea ordurilor, primăria n'are bani; dar pentru coșulețe a avut. Pentru amenajarea piețelor cu bănci și tarabe de alimente, de ție-scărbă să cumperi ceva din piață, primăria n'are bani; dar are pentru vizite inutile la Viena și coșulețe de gunoie. Pentru curățirea zilnică a străzilor, pentru repararea pavajului și pentru intensificarea ridicării gunoierilor, primăria n'are bani, dar are pentru fleacuri de lux.

Faptul ni se pare foarte curios. Atâtea lucruri de imperioasă trebuință publică sunt neglijate cu o condamnabilă nepăsare, iar pentru inutilități se fac comenzi urgente, fără licitație publică. Spre exemplu pentru motorul Diesel, care trebuia uzinei electrice, spre a se preîntâmpina nevoile de curent ale publicului în iarna ce vine, s'au ținut actele trei luni în cartoanele primăriei, ajungându-se să se hotărească termen de licitație tocmai când motorul a dus în țară n'ar mai fi putut folosi

la nimic. Dar coșulețele cu pricina s'au comandat și executat imediat, parcă cine știe ce mare grabă era de ele

E la conducerea acestui oraș o racilă grea, care stă de-a curmezisul oricărui act de gospodărie, dar care înlesnește anumite acțiuni de risipă, folositoare numai pentru c șiva. Datoria este a celor în drept să o vîndece cât mai e vreme, noi ne facem datoria de a o semnala, fără ură, și fără alt gând decât acela că orașul acesta ar avea dreptul la mai multă sollicitudine din partea conducătorilor. C. Vlad.

Mărfuri prohibite la export

Conform dispozițiilor mai noi sunt prohibite la export următoarele mărfuri: 1. Aur, argint, aramă galbenă (sub orice formă) zinc, arme, muniție, obiecte istorice.

Armăsari, cai sub 6 ani, bivolițe, capre, cătări sub 6 ani, măgari, tauri sub 7 ani, viței, vaci sub 12. Unt proaspăt sau topit, (cu excepția laptelui condensat și pulverizat) caș quarg, icre (cu excepția icrelor negre) pește proaspăt sau sărat.

Lemne de fag peste 15 cm. grosime, mobile, căruțe, trăsură. Lemne de nuc. Stâlpi de fag pentru construcții, buți de stejar, doage de stejar.

Cărbuni de piatră, cocs, cănepă, buți de met 1 goale, vase saci goi.

Sunt prohibite la export până la noi dispozițiuni următoarele mărfuri:

Bijuterii de aur, argint și platină, fer, (cu excepția mobilelor și sârmei a căror export este liber. Obiecte de fer turnate. Metale ca nichel, oțel, platină, plumb, aliaje de platină, aur și argint. Praf de sulf. Pietre prețioase.

Cărbuni (cu excepția mangalului explozibile, echipamente pentru armată și arme. Medicamente. Tanin și orice fel de extrase necesare la industria pielei. Zahăr. Rezervoare pentru acid carbolic. Se pot exporta cu permisul ministerului de industrie și comerț:

Cai caștrați peste 7 ani, cătări peste 6 ani. Lemne de plop, paltin. Mașini, piese de mașini, unelte la exportul cărora este necesar și avizul direcțiunii generale din ministerul de industrie. Sodă caustică. Traverses de fag și stejar cari nu se pot exporta decât după ce s'a predat pentru C. F. R. cantitatea obligatorie.

În vederea alegerilor dela Camerale de Comerț

Ministerul de Industrie și Comerț a trimis un ordin circular tuturor Camerelor de comerț din țară prin care le pune în vedere să se înceapă imediat împărțirea cărților de alegător, pentru ca alegerile pentru Camerele de Comerț să se poată face la timp și la datele fixate de către ministerul de industrie și comerț.

În preajma unei nemai pomenite samavolnici

D. Al Lapedatu în slujba ambițiilor bolnave ale unui cămătar. Cum vor să și facă liberalii majoritate la Camera de Comerț? Jumătate din numărul eligibil al Consiliului de administrație se va numi de guvern.

Arătem la altă parte acțiunea întreprinsă de fruntașii vieții noastre comerciale și industriale în vederea alegerilor dela Camera de Comerț din localitate. Se pare însă că această unire a tuturor oamenilor de bine, pentru a asigura la conducerea Camerei un grup de oameni ai ordinii, călăuziți de bune principii de progres, nu este pe placul unora. Imediat ce s'a hotărât punerea unei singure liste, pescuitori în apă turbure au și început se agi e. Forțele politice au fost puse în mișcare și se pare că nimic nu va fi cruțat.

Astfel, Vineri a circulat în Cluj șvonul că guvernul ar fi cerut Camerei de Comerț să-i înainteze de urgență lista candidaților. Ori, ce utilitate are acest ordin al guvernului, când, conform regulamentului listele se depun la Tribuna cu cel mult 8 zile înainte de alegere în 8 zile guvernul, dacă se interesează, le poate ști de acolo. Chestiunea este însă că guvernul intenționează să facă unele presiuni politice, și pentru a-și asigura o reușită, vrea să facă aceasta înainte de a se depune listele.

Această intenție a guvernului se confirmă prin faptul că d. Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor, ar fi declarat că jumătate din numărul eligibil al membrilor consiliului de administrație al Camerei de Comerț din localitate, va fi numit de guvern.

Intenția este clară. Partidul liberal vrea să-și asigure o majoritate la Camera de Comerț, majoritate pe care în alegeri cinstite n'ar putea-o realiza. Intriga poartă de la un anume domn Iliescu, cămătar și zis bancher, care fiind membru al organizației liberale din Cluj, ține cu orice preț să se infigă la conducerea Camerei de Comerț din Cluj. Amicul cămătarului Iliescu, d. Al. Lapedatu, care este întâmplător ministru al cultelor și tot așa de

întâmplător șef al preținsei organizații liberale din Cluj, își va pune în joc toată trecerea de care se bucură la București, pentru a obține numirea prietenilor săi politici al Camerei.

De aceasta nu trebuie să avem nicio îndoială. Acest domn Lapedatu, care de meserie este compilator de vechi hrisoave, de când este ministru liberal a început să se amestece în toate. Deși ministru al cultelor și artelor — un minister care nu înseamnă prea mult când ministrul e chinez în materie de artă, iar de biserică prea puțin îi pasă — d. Lapedatu s'a crezut competent să dea soluții în chestia uzinei electrice din Cluj. De ce oare nu s'ar amesteca și în alte trebură de resortul colegului său de la industrie și comerț? Ce l'ar putea împiedeca să săvârșiască o nouă samavolnicie?..! Rușinea? Dar rușinea a dovedit în nenumărate rânduri că nu are. Conștiința? Dar conștiința a avut când a lasat pe drumuri redactorii „Infrățirei” pentru că nu-l laudau îndeșt? Scrupule? Dar câte scrupule a avut „lucrându-l” pe d. Bănescu, pentru a-i lua locul la președinția organizației liberale de aici?

Iată atâtea fapte, cari ne ajută îndeșt să cunoaștem omul și să ne îngrijim de soarta alegerilor de la Camera de Comerț. Negustorii și industriașii să fie atenți. Pericolul e mare când d. Lapedatu vrea și amicul său, imbogățit din sărăcia nevoiașilor, nu se lasă; numai printr'o unire strânsă și o voință neînduplecată pot fi apărate interesele negustoriei față de atari poște.

Rep.

Articole de porțelanuri, sticlărie, geamantane, poșete pentru doamne mai ieftene se găsesc la
:- „PARISIEN” :-

Citiți „LEMNUL”

MAGAZIN DE AUTOMOBILE

ACCESORII ȘI CAUCIUCURI

IOAN N. JILESCU

CLUJ. Strada, Regina Maria

Telefon 263. ☒ Telefon 263.

AUTOMOBILE:

BUICK ♦ „CITROËN”

Telegrame: Gőgyyār
TELEFON: 148.

Turnătorie de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, țevi de presiune, minghine paralele, potcoave de cizme, colți de potcoave, transmisiuni.

Candidaturile pentru alegerea de la Camera de Comerț

Deși s'a sosit că guvernul intenționează să numească o jumătate din numărul eligibil al membrilor consiliului de administrație al Camerei, totuși Sfa-ul Negustoresc și Uniunea Industriașilor au depus la Tribunal următoarele liste de candidare.

Pentru secția comercială

Lista Sfa-ului Negustoresc:

Categoria I.

Comerțul cu articole de îmbrăcăminte

Dnii: M. Ionescu,
Petricaș,
Biro,
Horosz,
Bergner.

Categoria II.

Comerțul cu articole alimentare.

Dnii: Tuffli,
Decsi,
Pascu,
Dally,
Leb Micsa.

Categoria III.

Comerțul de manufactură și art. tehnice.

Dnii: E. Blaga,
S. Pop,
Keresztes,
Sebestyén.

Categoria IV.

Bărți Asigurări, agenturi.

Dnii: I. Comsa,
Gyárfás,
Somogyi,
I. Schwartz.

Categoria V.

Comerțul cu articole chimice.

DI. M. Rózsa.

Categoria VI.

Comerțul mic și rural.

Dnii: Romanovici,
Jilescu,
Mayer M.
Reiner,
Atanasiu.

Pentru secția industrială

Lista Uniunii Industriași

Categoria VII.

Industria pielei.

Dnii: Dr. Moise Farkas,
Laurenzi Ioan (Bistrița).

Categoria VIII.

Ind. chimică și produse de menaj.

Dnii: Dr. Laurean German,
Lázár Simion (Turda),
Dominic Rațu,
Jacob Trif (Turda).

Categoria IX.

Ind. de fier și minieră.

Dnii: Szántó Nicolae,
Romul Blage;
Schwartz Martin.

Categoria X.

Construcții și mobile.

Dnii: Josif Hevesi,
Anton Moldovan,
Ioan F. Negrutiu.

Categoria XI.

Tipografii și croitorii.

DI. Dr. Seb. Bornemisa.

Categoria XII.

Micii industriași.

Dnii: Vaios N.
Albert Geza,
Kisfaludy Lud.

Trăsuri de copii și baby
în engros și în detalii cum-
părați la „PARISIEN”
Cereți prospect! 3-12

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

În atențiunea despărțămintelor U. F. V.

În legătură cu chestiunea discutată la articolul de fond în „Gazeta Voluntarilor” din acest număr, despărțământul Cluj, al U. F. V. a votat în adunarea generală extraordinară ținută la 1 Septembrie următoare moțiune pe care a trimis-o telegrafic Președinției Consiliului de Miniștri. Având în vedere marea importanță a acestei chestiuni, rugăm ca toate despărțămintele să voteze aceluși moțiune transmitându-le pe același adres:

Telegramă

Președinția Consiliului de Miniștri

București

Despărțământul Cluj al Uniunii foștilor voluntari în adunarea generală extraordinară ținută la 1 Septembrie, luând cunoștință de hotărârea consiliului de miniștri de a coloniza granița de vest a Ardealului și Banatului, cu populație din alte provincii, cu excluderea Voluntarilor, desconsiderați cu ocazia improprietății și a miilor de refugiați români din Iugoslavia și Ungaria, roagă stăruitor să se modifice aceasta hotărâre în favoarea foștilor voluntari și refugiaților români din Iugoslavia și Ungaria.

Despărțământul Uniunii Foștilor Voluntarilor Cluj.

Președinte, Staniloiu

Secretar, Selăgeanu

Industriașii avantațate

S'au acordat avantajele pentru încurajarea industriei naționale și reducerea taxa de transport următoarelor întreprinderilor din Ardeal și Banat. Prin consiliul de miniștri din 19 Iunie a. c. fabricii de cherestea alui Samoila Guttman, comuna Beclean, jud. Orhei.

Consiliul de miniștri din 8 Iulie a. c. Fabricii de articole de hârtie și rechizi e „Meteor” din Cluj.

Cons. de miniștri din 29 Iulie a. c. Fabricii de marmaladă și Fabricii de conserve alimentare a Moarei Mare Timișorene din Timișoara.

Consiliul de miniștri din 19 Aug. a. c. Fabricii de textile a Primei fabrici de mătase din Timișoara.

Majorare taxei de import la cărbuni

Rotăirea Consiliului de miniștri.

— Consiliul de miniștri a hotărât majorarea taxei de import la cărbuni de orice fel de la 65 lei la 400 lei tona. Noua taxă de import urma să intre în vigoare imediat. Însă în urma unei cereri prezentată ministerului de industrie și comerț de către importatorii de cărbuni s'a admis ca cărbunii intrați până la 12 Septembrie a. c. să beneficieze de vechea taxă normală de import de 65 lei la tona. Decizia de mai sus a fost comunicată și direcțiunii generale a vamelor spre a lua măsuri în consecință.

Congresul corpului contabililor

În sala prefecturii, s'a deschis Duminică Congresul corpului contabililor autorizați și experților contabili. A asistat d. N. Chirculescu, Trancu-Iași, fost ministru, N. Butculescu, decanul corpului contabililor, Sept. Mureșanu, prefectul județului, prof. Alesseanu și un mare număr de congresiști.

D. Butculescu a deschis congresul. Au mai vorbit la deschidere d. Chirculescu, d. Trancu-Iași, d. Utalea, primarul orașului și alții.

După prânz, d. V. M. Ioachim a citit darea de seamă asupra activității Consiliului superior al corpului. Apoi d. prof. Alesseanu a citit un interesant și instructiv raport asupra introducerii contabilității științifice în administrațiile publice. Studiul dlui prof. Alesseanu a fost ascultat cu mult interes și îndelung aplaudat.

D. Trancu-Iași, în numele congresiștilor a adus elogi conferențiarului.

D. Butculescu a citit raportul asupra codului muncii în legătură cu situația funcționarilor particulari. La discuția raportului a luat parte d. prof. D. R. Ioaniteșcu. Apoi s'a votat o moțiune în sensul raportului.

Seara la orele 8 a avut loc în sala restaurantului New-York un grandios banchet, la care au luat parte peste 400 persoane.

Luni dimineața s'a continuat ordinea de zi, d. V. M. Ioachim făcând un documentat raport în chestia asigurării funcționarilor particulari. La discuție au luat parte dnii Vasilescu (Craiova), Vlaicu (Cluj) și Teodoru (București).

La ora 11 congresiștii au vizitat fabrica Renner și fabrica Iris.

Dormitoare moderne

defag, stejar și plop

birouri americane aranjamente de birou, scaune de lemn pentru closet, roabe, cepuri de butoie cărute confecționate și părți se găesc la

Marcell Rein

fabrica de articole de lemnării și mobile din Oradea-Mare

Citiți, abonați „LEMNUL,”

Cu pretul fabricii.

marfa ce o avem în mare cantitate și de prima calitate în depozit o desfacem pe lângă plata în numerar.

LÖRINCZ și TÓTH
Cluj, Piața Unirii No. 8.

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.

Vopsește și curăță orice rufărie!!!
!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!

Lichidarea consortiului Stinnes

De zece săptămâni un consorțiu de lichidare compus din reprezentanții a 22 bănci germane și lucrând sub președinția d-rului Schacht, președintele Reichs-băncii lucrează la lichidarea uriașului consorțiu Stinnes. Prăbușirea patrimoniului lăsat de Hugo Stinnes depășește cu mult proporțiile unui simplu faliment industrial sau financiar. Ea amenință să aibă repercusiunile cele mai grave: atât în întreaga lume financiară și bancară din Germania cât și în cercurile industriale și muncitorești. Se știe că Stinnes acaparase acțiuni ale unor întregi ținuturi producătoare de cărbune; ale celor mai însemnate șantiere navale; ale unor flote întregi de vapoare și a numeroase fabrici de hârtie, de produse chimice, de metalurgie etc. Dacă aceste acțiuni ar fi fost aruncate pe piață pentru lichidarea unor datorii care atingeau suma de 180 (una sută optzeci) milioane rentenmark, bursa Berlinului ar fi suportat cu greu această lovitură, creditul german în streinătate ar fi fost sdruncinat din temelii, industria întregi ar fi fost ruinată și zece mii de muncitori ar fi rămas fără de lucru.

Acest pericol de care amenință întreaga viață economică a Reichului a fost înlăturat. Mai mult de o treime din datoriile Stinnes au fost acoperite fără ca atât de temuta împărțire a acțiunilor să aibă loc. Băncile lichidatoare au răușit să îndrepte fiecare părticică din patrimoniul Stinnes acolo unde fi era

menirea: acțiunile bancare s'au refors în cercurile de administrație ale băncilor respective, acțiunile minelor „Montana” în posesia marilor întreprinderi de cărbuni acțiunile societăților de electricitate în marile „concerne de electricitate”, pachetul de acțiuni „Deutsch-Luxemburg” în posesia unui consorțiu internațional.

A doua treime a creditelor va putea fi acoperită mai ușor. S'au stabilit deja cumpărătorii cei mai serioși pentru acțiunile de navigație, de hoteluri și de celuloză.

Criza este deci înlăturată și în afară de familia Stinnes care n'a putut să-și salveze nici măcar averea de origine moștenită de Hugo Stinnes dela tatăl său, ci pierde aproape tot în grozava prăbușire, toți creditorii au putut fi pe deplin acoperiți și toate întreprinderile au putut fi salvate.

Atât falimentul casei Stinnes, cât și lichidarea înlăturată sub președinția d-rului Schacht, constituie învățăminte prețioase pentru viitorul vieții economice și financiare într'un stat capitalist.

Opera marelui întreprinzător Stinnes s'a prăbușit sub povara necesităților de numerar. Insițiile de credit au răușit, ce e drept să limiteze catastrofa dar au trecut prin astfel de încercări și de primejdii încât sunt silite să se gândească, de pe acum, la o nouă organizare a raporturilor între credit și muncă industrială.

Nouile bilete de 500 lei

Dimensiunile și forma. — Când se pun în circulație. — Valabilitatea vechilor hârtii.

Banca Națională a României aduce la cunoștință publicului că va pune în circulație în a doua jumătate a lunii Septembrie a. c. noul tip al biletului de 500 lei, prevăzut de art. 13 din lege, și 36 din statutele sale.

DIMENSIUNILE ȘI ASPECTUL

Harta acestui bilet este aceeaș ca a biletului de 1000 lei.

Dimensiunile desenului: 186/97 mm., iar ale biletului 207/118 mm.

Înfățișarea: multicolorată.

Filigramele - un singur filigram la mijlocul biletului reprezentând capul lui Traian.

Ca figuri: Pe față biletului se văd: în stânga o țărancă șezând pe o lavită și țorcând; în dreapta o țărancă șezând și lăptând un copil, iar jos o secere și un snop de grâu culcat.

Deasupra filigramului este scris „cinci sute lei”, în litere; iar în cele două colțuri de sus ale biletului „500”, în cifre.

Dosul biletului are un cadru cu un aspect liliaciu mai pronunțat. În stânga două țărance una lângă alta cu sape pe umăr, la dreapta jos o vedere a unor sonde petrolifere, iar în fund se zărește „Castelul Peleş”. Deasupra

filigramului „Marca Țării” iar jos textul de lege privind la pedepsele falsificatorilor.

În cele două colțuri de sus „500”. În cifre. În general dosul biletului are o înfățișare mai închisă decât fața.

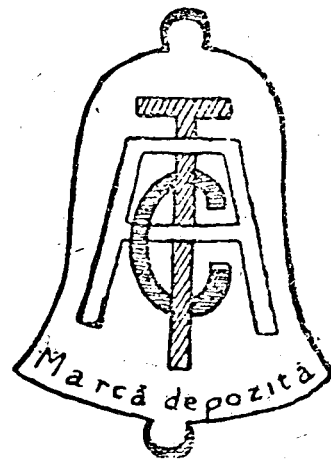
Tipul noului bilet de 500 lei va circula în acelaș timp cu biletele vechi de 500 lei, precum și cu cele de 5, 20, 100 și 1000 lei. Biletele vechi de 500 lei vor circula până la 31 Decembrie 1926.

Fii atent!

magazinul nostru de manufactură și modă de dame lichidează total

Lőrincz și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

„TACĂMUL”
FABRICĂ DE OBIECTE DE ARGINT
CLUJ, STR. AVRAM IANCU No. 2
FABRICĂ: Tacămuri, servicii de masă, obiecte de lux, etc. — Numai pentru revanzători. Telefon 482.
DAȚI ATENȚIE LA MARCA FABRICII !!!

CAFEA MEIN

zilnic

proaspăt prăjită
CLUJ
Piața Unirii, 15.

Abonați
„ARDEALUL”

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit”-sec, „Demi”-sec, „Extra”-sec și „Femina”.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ard-lenești, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități „Rózsamáli”, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu”.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

1-52

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimate de contabilitate
Foi de zi,
Evidențe alimentelor,
Tablouri, Chitanțe
etc.
se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS”

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36-38, (Palatul Băncii Agrare)

Tablele de asbest METEOR

ale fabricii de eternit din Oșorhei, județul Bihor sunt cele mai durabile

Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, e mai bun și mai ieftin ca cel de tinichea.

3-16 Se capătă la:

„FERARIA” S. A.
CLUJ, CALEA VICTORIEI No. 28.
Telefon 4-40, 3-47.

Plicuri eficiente furni-zează numai
BOROS

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

Jucați
la LOTERIA PRESEI
Bilete Piața Unirii No. 29.
2 lei un lot